

Krönika av Michail Tonkonogi, publicerad 2013-01-31 på www.barntraning.se

Vilken bild förmedlas egentligen i media?

Det stora mediafokuset på barnidrotten under den senaste tiden har knappast kunnat undgå någon. Den senaste i raden är en hel programserie kring barnidrott som programmet Kaliber gör i P1. Man lyfter fram en hel del problem inom barnidrotten och kritiken är väldigt stark. Men om man analyserar och väger samman det som lyfts fram i mediakritiken och de svar som idrottens representanter ger så blir bilden ganska tydlig. Kritikerna påpekar en hel del saker som kan göras bättre inom barnidrotten, som försvar hänvisar idrottsrörelsens representanter till idrottens styrdokument och riktlinjer som idrottsrörelsen har tagit fram och dessa är det verkligen inget fel på. Så var ligger problemet? Det är givetvis efterlevnaden av de fina riktlinjerna i praktiken.

För att kunna erbjuda barn och ungdomar en allsidig, utvecklande och skadefri idrott krävs det hög kompetens hos de ledare och tränare som arbetar med barnen. I Sverige finns en gammal tradition att de bäst utbildade och mest erfarna tränare ska arbeta med eliten, medan de som har kortast utbildning får ägna sig åt barnen. Faktum är dock att arbete med elitidrottare är relativt enkelt. En erfaren idrottare med 15-årig karriär bakom sig behöver knappast någon tränare alls. Hon eller han vet vad man ska göra. De behöver i bästa fall en bollplank att diskutera sitt träningsupplägg med. Att arbeta med barn, däremot, är verkligen krävande. Man måste dels vara väldigt duktig på sin idrottsgren för att kunna lära ut grunderna korrekt (lär man fel från början blir det väldigt svårt att korrigera felen senare), samtidigt som man måste vara väldigt kunnig kring barns utveckling för att kunna tillgodose deras behov av allsidighet i träningen och ta hänsyn till deras specifika förutsättningar. Dessutom måste man vara en duktig pedagog för att kunna göra träningen rolig och spännande för barn.

Det är viktigt att vara en god pedagog för att kunna göra träningen rolig och spännande för barn.

Så egentligen är det just barntränare som behöver kompetens och kunskap. Det är dem som behöver mest utbildning. Det innebär att dagens utbildningssystem inom idrotten uppenbarligen är i stort behov av förnyelse. Att öka kunskapsnivån hos barntränare är nog den största utmaningen den svenska idrottsrörelsen har framför sig. I dagens mediaklimat är det nästan en fråga om överlevnad för den svenska idrottsmodellen. Att hitta nya organisatoriska former och nya modeller för kunskapsspridning bland barntränare kräver nya grepp. Det krävs öppet sinne och mod att testa nya tillvägagångssätt och metoder, samt en beredskap på att man kan misslyckas ibland när man provar nya saker. Man måste våga testa sig fram till effektiva upplägg. Som tur är så finns det viljan att ta tåg i denna brinnande fråga på olika håll och på olika nivåer inom idrottsSverige. Inte minst här i Skåne har man arbetat fram en modell som nu appliceras även på riksplan. Men för att täcka det enorma behovet av kompetensutveckling som finns bland barntränare krävs det mycket omfattande arbete och framförallt viljan att våga tänka nytt. Är man fast i de gamla arbetsformerna och i den strukturen där det är elittränare som får den bästa utbildningen medan barntränare för nöja sig med kortast möjliga kurser så kommer man oundvikligen att misslyckas.

Slutligen så kan man inte låta bli att nämna att den kritiken mot barnidrotten som lyfts fram i media är av förvånansvärt låg kvalitet. Bevisföringen är anekdotisk och argumentationen är förbluffande undermålig. Även sådana program som Kaliber visar prov på mycket skral journalistik med uppenbart populistiska grepp. Genomgående i Kaliber så säger man att antal skador bland barn "ser ut att öka". Man är väldigt noggrann med att säga just "ser ut att öka" och inte "ökar". Det är inte så konstigt då man bygger det här påståendet på vad ett antal läkare och sjukgymnaster TYCKER. Man kan undra

varför Kaliber använder sig av icke underbyggda påståenden istället för den statistik som Socialstyrelsen faktiskt har och som inte alls visar på att det sker någon ökning av idrottsskador bland barn. Visst, man skulle kunna önska att Socialstyrelsens statistik hade varit mer heltäckande än vad den är, men det är i alla fall en solid statistik. Medan läkare och sjukgymnaster med privata mottagningar givetvis är intresserade av att ge en bild att situationen förvärras. Dessa har ju egna ekonomiska intressen. Man kan också fundera på varför läkare och sjukgymnaster som framträder i Kalibern och andra media hela tiden säger att dem "tycker" att barnskadorna ökar. I Sverige finns väl lag på journalföring inom sjukvården. Så varför tittar man inte i sina egna journaler och säger att si och så många barn sökte för tre år sedan och si och så många sökte förra året. Läkare och sjukgymnaster med egna mottagningar har ju alla siffror. Att man inte gör det ger ett minst sagt suspekt intryck. Det är också ganska förbluffande att media presenterar vissa som "idrottsläkare". Faktum är att i Sverige existerar varken en sådan läkarspecialitet eller en utbildning. Så på vilka grunder kan man titulera sig "idrottsläkare". Att vara en läkare som marknadsför sin klinik mot idrottare gör inte en till idrottsläkare. Idrottsläkare blir man om man genomgår en adekvat specialistläkarutbildning och någon sådan finns inte i vårt land, till skillnad från många andra länder.

Bevisföringen i denna fråga är som sagt, genomgående anekdotisk. Man för fram några ungdomar som har blivit skadade och intervjuar deras föräldrar. Vad bevisar man med detta? Man kan komma med tusentals barn som INTE har blivit skadade. På vilket sätt bidrar det till en konstruktiv debatt? Antingen har man statistik som det går att dra slutsatser av eller så har man inte det och då ska man inte komma och manipulera allmänheten.

Man tanke det undermåliga faktaunderlaget som mediakritiken bygger på så skulle man från idrottsrörelsens sida vara betydligt mera framåt när man bemöter kritiken. Det är ju faktiskt så att idrotten har ett fungerande utbildningssystem. Visst behöver det utvecklas men de flesta barntränare har fått en utbildning. Dessutom så har man under den senaste tiden tagit fram ganska bra utbildningsmaterial. Så det är ju inte så att idrotten inte agerar i denna fråga.

Det finns med andra ord mycket som idrottsrörelsen kan vara stolt över när det gäller barn- och ungdomsidrott. Samtidigt som det finns stora utmaningar när det gäller utveckling av utbildningsmodeller och strukturer för barntränare och ledare.